

> Retouradres Postbus 19530 2500 CM Den Haag

H. Stronkhorst
Penningweg 4
3871 KS HOEVELAKEN

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Postbus 19530
2500 CM Den Haag
mijn.rvo.nl

T 088 042 42 42
ffwet@rvo.nl

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190014676271

Kenmerk
FF/75C/2014/0492.toek.jz

Bijlagen
3

Datum 13 februari 2015
Betreft Toekenning ontheffing
Ruimtelijke ingrepen

Geachte heer Stronkhorst,

Naar aanleiding van uw verzoek van 25 november 2014 en de aanvullingen hierop van 30 december 2014, 7 januari 2015, 8 januari 2015, 9 februari 2015 en 10 februari 2015, geregistreerd onder aanvraagnummer 5190014676271, om een ontheffing als bedoeld in artikel 75 van de Flora- en faunawet te krijgen, deel ik u het volgende mee.

Hierbij ontvangt u de ontheffing die u heeft aangevraagd, van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het verstoren van holen of andere vaste rust- of verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis, alsmede van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft verstoren van nesten of andere vaste rust- of verblijfplaatsen van de huismus.

De aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project "Klaarwaterweg 12a Nijkerkerveen", gelegen in de gemeente Nijkerk. Het project betreft het slopen van zeven agrarische opstallen en het realiseren van twee nieuwbouwwoningen aan de Klaarwaterweg 12a. De werkzaamheden bestaan uit:

- Het verwijderen van de agrarische opstallen;
- Het verwijderen van verharding;
- Het realiseren van twee nieuwbouwwoningen met bijbehorende schuren.

Ontheffing wordt gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor wat betreft exemplaren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en de huismus (*Passer domesticus*), voor de periode van 1 april 2015 tot en met 31 maart 2020.

Overwegingen

Wettelijk kader

Beschermde soorten

De gewone dwergvleermuis is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder a, van de Flora- en faunawet en is tevens opgenomen in bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn, diersoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. De huismuis is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder b, van de Flora- en faunawet. Voor vogels is alleen ontheffing nodig indien het nest valt onder de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet. Hieronder zal dit nader worden toegelicht.

Verbodsbepalingen

Op grond van artikel 11 van de Flora- en faunawet is het verboden om nesten of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van beschermde inheemse diersoorten te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen

Tot voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen als bedoeld in artikel 11 van de Flora- en faunawet worden locaties gerekend waarin zich kraamkolonies, paarverblijven, overwinteringsplaatsen en verblijven van groepen mannetjes bevinden, afhankelijk van de soort. Essentiële migratie- en vliegroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaats van de soort op populatieniveau, vallen hier ook onder. Daarnaast vallen ook tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen (bijvoorbeeld hollen) of standplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per exemplaar hieronder.

Ontheffing

Op grond van artikel 75, lid 5, van de Flora- en faunawet worden ontheffingen slechts verleend wanneer er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort. In geval van soorten die zijn opgenomen op bijlage IV van de EU-Habitatrichtlijn en vogels en soorten die bij algemene maatregel van bestuur zijn aangewezen. Op grond van artikel 75, lid 6, aanhef en onder c, wordt voor soorten genoemd op bijlage IV van de Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn ontheffing slechts verleend wanneer er, naast de voorwaarde dat geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort, geen andere bevredigende oplossing bestaat en met het oog op andere, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen, belangen. De belangen waarnaar verwezen wordt, zijn genoemd in artikel 2, lid 3 van het Besluit vrijstelling beschermde diersoorten.

Instandhouding van de soorten

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. Er is een zomer-, winter- en paarverblijfplaats voor één of enkele exemplaren van de gewone dwergvleermuis vastgesteld in de spouwruimte van schuur 6 in het plangebied. Tevens is er een zomer- en paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aangetroffen in schuur 4 in het plangebied. Door de werkzaamheden kunnen voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis worden beschadigd, vernield en verstoord.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven op de pagina's 7 tot en met 9 van het bij de aanvraag gevoegde rapport "Projectplan ruimtelijke ingrepen Klaarwaterweg 12a Nijkerkerveen" van 12 november 2014. De door u voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. Ter aanscherping zijn in de ontheffing echter aanvullende voorschriften opgenomen.

Door alternatieve verblijfplaatsen in ruime mate aan te bieden, ruim voordat de huidige verblijfplaatsen zullen verdwijnen, is het zeer aannemelijk dat het door de soort direct in gebruik genomen zal worden. Vooraf zorgt u op die manier voor voldoende alternatief dat in kwantiteit en kwaliteit overeenkomt met de huidige functionaliteit van de voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaats van de aanwezige populatie van de gewone dwergvleermuis. Door de werkzaamheden worden zomer, paar- en winterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aangetast. U gaat tijdig vier vleermuiskasten voor de gewone dwergvleermuis ophangen aan het bij het plangebied gelegen woonhuis als tijdelijke alternatieve verblijfplaats van de zomer-, en paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis die aangetast wordt met de sloop van de zomer-, en paarverblijfplaats van schuur 4. U gaat tevens tijdig vier vleermuiskasten ophangen als alternatief van de aan te tasten zomer-, paar- en winterverblijfplaats in schuur 6. U geeft aan geen werkzaamheden uit te voeren in de winterperiode van de gewone dwergvleermuis en zorgt eind mei 2015 door realisatie van een nieuwe schuur tijdig voor permanente winterverblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis. De functionaliteit van de voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis blijft hierdoor behouden.

Echter, ondanks deze maatregelen worden door het realiseren van de sloopwerkzaamheden voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis verstoord. Immers, de gewone dwergvleermuis wordt gedwongen om de huidige verblijfplaats te verlaten en een alternatief te gaan zoeken. Door de werkzaamheden wordt het in artikel 11 van de Flora- en faunawet neergelegde verbod op het verstoren van de vaste rust- of verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis derhalve overtreden, zodat voor die werkzaamheden een ontheffing is vereist. Daar de gewone dwergvleermuis wel in de omgeving aanwezig blijft gaat er geen wezenlijke invloed uit van deze verstoring.

De nieuw te bouwen schuur biedt voldoende geschikte permanente zomer-, paar- en winterverblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis. De gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
13 februari 2015

Onze referentie
aanvraagnummer
5190014676271

De zorgplicht genoemd in artikel 2 van de Flora- en faunawet blijft van toepassing. In de ontheffing zijn dan ook aanvullende voorschriften opgenomen.

Huismus

Het nest van een vogel is de plaats of ruimte die een vogel gebruikt voor het leggen en uitbroeden van de eieren en, voor zover het geen nestvlinders betreft, het grootbrengen van de jongen. In de context van artikel 11 van de Flora- en faunawet moet onder nest ook de inhoud en de functionele omgeving daarvan, voor zover het broedsucces van vogels daarvan afhankelijk is, worden begrepen. Daartoe zijn alle activiteiten begrepen die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Artikel 11 van de Flora- en faunawet is gedurende het broedseizoen van toepassing op alle in gebruik zijnde nesten van vogels. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken en gebruiken hun nest niet als vaste rust- of verblijfplaats. Dergelijke nesten voor eenmalig gebruik genieten buiten het broedseizoen niet de bescherming van artikel 11 van de Flora- en faunawet.

Nesten van de huismus vallen ook buiten het broedseizoen onder de definitie van 'vaste rust- of verblijfplaatsen' in artikel 11 van de Flora- en faunawet. Deze nesten zijn daarom, voor zover ze niet permanent verlaten zijn, jaarrond beschermd. Derhalve is, bij overtreding van de verbodsbepalingen, ontheffing nodig van artikel 11 van de Flora- en faunawet met betrekking tot de vaste rust- of verblijfplaatsen van de soort.

De huismus is in het plangebied aangetroffen. Er zijn circa 30 nestplaatsen van de huismus aanwezig in schuur 6 in het plangebied. De beplanting op de planlocatie, met name de houtsingel ten noordoosten van schuur 6, wordt door de huismus intensief gebruikt als kwetterplek. Deze kwetterplek van de huismus is een essentieel onderdeel van het leefgebied van de huismus. Aantasting van foerageergebieden is enkel ontheffingsplichtig indien zij van groot belang zijn voor de functionaliteit van de vaste rust- of verblijfplaatsen van de betreffende soort, doordat er onvoldoende alternatieven voorhanden zijn. Door de werkzaamheden kunnen voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de huismus worden beschadigd, vernield en verstoord.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven op pagina 10 van het bij de aanvraag gevoegde rapport "Projectplan ruimtelijke ingrepen Klarwaterweg 12a Nijkerkerveen" van 12 november 2014. De door u voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. Ter aanscherping zijn in de ontheffing echter aanvullende voorschriften opgenomen.

Door alternatieve verblijfplaatsen in ruime mate aan te bieden, ruim voordat de huidige verblijfplaatsen zullen verdwijnen, is het zeer aannemelijk dat het door de soort direct in gebruik genomen zal worden. Vooraf zorgt u op die manier voor voldoende alternatief dat in kwantiteit en kwaliteit overeenkomt met de huidige functionaliteit van de vaste rust- en verblijfplaats voor de aanwezige populatie van de huismus. Door de werkzaamheden worden 30 nestplaatsen van de huismus aangetast. U heeft begin januari 2015 reeds 60 alternatieve nestmogelijkheden aangeboden aan de tijdelijk te behouden schuur 4 in het plangebied. Deze schuur bevindt zich op slechts 20 meter afstand van de huidige verblijfplaatsen van de huismus. De begroeiing ten noorden van schuur 6 zal gefaseerd worden verplaatst. De huidige bewoners zullen in hun woning bij het plangebied blijven wonen. U geeft aan dat er ook tijdens de werkzaamheden voldoende foerageermogelijkheden aanwezig zijn voor de huismus. De functionaliteit van de voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaats van de huismus blijft hierdoor behouden.

Echter, ondanks deze maatregelen worden door het realiseren van de sloopwerkzaamheden voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de huismus verstoord. Immers, de huismus wordt gedwongen om de huidige verblijfplaats te verlaten en een alternatief te gaan zoeken. Door de werkzaamheden wordt het in artikel 11 van de Flora- en faunawet neergelegde verbod op het verstoren van de vaste rust- of verblijfplaats van de huismus derhalve overtreden, zodat voor die werkzaamheden een ontheffing is vereist. Daar de huismus wel in de omgeving aanwezig blijft gaat er geen wezenlijke invloed uit van deze verstoring. U geeft aan voldoende nestplaatsen voor de huismus aan te bieden in de vorm van vogelvides over de gehele lengte van de dakranden aan de nieuw te bouwen schuur. Tevens geeft u aan dat er voldoende foerageermogelijkheden zijn voor de huismus na de sloopwerkzaamheden. De gunstige staat van instandhouding van de huismus komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

De zorgplicht genoemd in artikel 2 van de Flora- en faunawet blijft van toepassing. In de ontheffing zijn dan ook aanvullende voorschriften opgenomen.

Belang van de ingreep

U heeft ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van de belangen: 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten' en 'de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling'.

Voor soorten die zijn opgenomen in bijlage IV van de Habitatrichtlijn kan alleen ontheffing verleend worden ten behoeve van belangen genoemd in de Habitatrichtlijn. Het door u aangevraagde belang 'de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling' is niet genoemd in de Habitatrichtlijn.

Het belang genoemd in artikel 2, derde lid, aanhef en onder j, van het Vrijstellingsbesluit kan in dit geval echter wel aan de ontheffingverlening ten grondslag liggen, er is immers geen sprake van verstoring die afbreuk doet aan de gunstige staat van instandhouding.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
13 februari 2015

Onze referentie
aanvraagnummer
5190014676271

Voor vogels kan alleen ontheffing verleend worden ten behoeve van belangen genoemd in de Vogelrichtlijn. Het door u aangedragen belang 'de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling' is niet genoemd in de Vogelrichtlijn. Het belang genoemd in artikel 2, derde lid, aanhef en onder e en j, van het Vrijstellingsbesluit kan in dit geval echter wel aan de ontheffingverlening ten grondslag liggen, er is immers geen sprake van verstoring met wezenlijke invloed.

In de huidige situatie is er sprake van agrarische opstallen in het plangebied die op den duur gaan instorten. De beoogde beëindiging met betrekking tot de intensieve veeteelt heeft positieve effecten tot gevolg. Door de werkzaamheden wordt:

- Een grote hoeveelheid asbest gesaneerd, waarmee de daken van de te slopen stallen bedekt zijn.
- In de bodem van het perceel is asbest gevonden wat tijdens de werkzaamheden gesaneerd zal worden.
- In het plangebied is een grote hoeveelheid verontreinigde grond aanwezig. Deze grond wordt afgevoerd en gereinigd.
- Het grondwater is tevens verontreinigd als gevolg van olie lekkage en zal gereinigd worden.

Gelet op het voorgaande en de onverminderde actualiteit van de naar voren gebrachte omstandigheden ben ik van oordeel dat het belang 'dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten' voldoende onderbouwd is om de negatieve effecten op de gewone dwergvleermuis en de huismus, die als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, rechtvaardigen.

Daarnaast worden de werkzaamheden die nodig zijn voor de realisatie van het project uitgevoerd in het kader van ruimtelijke inrichting en ontwikkeling. Ten behoeve van dit belang kan ontheffing worden verleend, mits geen benutting of economisch gewin plaatsvindt en zorgvuldig wordt gehandeld. Van benutting of economisch gewin van de gewone dwergvleermuis en de huismus is geen sprake. Ik verwacht dat er door het realiseren van het project geen permanent negatieve effecten optreden ten aanzien van de aanwezige populatie van de gewone dwergvleermuis en de huismus.

Andere bevredigende oplossing

Het project is locatiespecifiek. Op het perceel aan de Klaarwaterweg 12a wordt de agrarische bedrijfsvoering beëindigd en op dit adres is het dus noodzakelijk om de agrarische opstallen te slopen. Tevens dient de bodem- en grondwaterverontreiniging lokaal opgelost te worden. Door de gekozen inrichting, werkwijze en de planning (buiten de kwetsbare periode) wordt schade aan de gewone dwergvleermuis en de huismus zoveel mogelijk voorkomen. Hiermee is het voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland

Datum
13 februari 2015

Onze referentie
aanvraagnummer
5190014676271

Zorgplicht

Voor de soorten echter waarvoor ik u ontheffing verleen, bent u gehouden aan de in de ontheffing opgenomen voorschriften. Voor alle soorten echter, geldt de zorgplicht ex artikel 2 van de Flora- en faunawet, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde diersoorten, ongeacht vrijstelling of ontheffing. Op grond hiervan dient u zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te voorkomen.

Vogels

U dient gedurende de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor de in het plangebied te verwachten vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied. Ik wijs u erop dat voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd in het kader van de Flora- en faunawet. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

Conclusie

Gelet op het voorgaande verleen ik u ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden.

De ontheffing en de voorschriften treft u hierbij aan.

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief digitaal of schriftelijk een bezwaarschrift indienen. Een digitaal bezwaarschrift kunt u indienen via mijn.rvo.nl. Om in te loggen heeft u uw gebruikerscode en wachtwoord nodig, voor de ondertekening een TAN-code. Als u schriftelijk bezwaar wilt maken, stuurt u het ondertekende bezwaarschrift naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, afdeling Juridische Zaken, Postbus 40219, 8004 DE Zwolle.

Bij het indienen van een digitaal bezwaarschrift vragen wij u naar een aantal gegevens uit deze brief. Maakt u schriftelijk bezwaar, vermeld in uw bezwaarschrift dan in ieder geval onze referentie en de datum van de beslissing waartegen u bezwaar maakt. U vindt dit nummer in de rechter kantlijn in deze brief.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
13 februari 2015

**Onze referentie
aanvraagnummer**
5190014676271

Op mijn.rvo.nl vindt u meer belangrijke informatie over het digitaal en schriftelijk indienen van een bezwaarschrift.

Meer informatie

Heeft u nog vragen, kijk dan op onze website mijn.rvo.nl. Of bel ons: 088 042 42 42 (lokaal tarief).

Met vriendelijke groet,

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
namens deze:

Marco Klaassen

De teammanager Vergunningen Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

ONTHEFFING

Naar aanleiding van het verzoek van heer H. Stronkhorst op 25 november 2014 en de aanvullingen hierop van 30 december 2014, 7 januari 2015, 8 januari 2015, 9 februari 2015 en 10 februari 2015

gelet op artikel 75, lid 3, van de Flora- en faunawet

Verleent de Staatssecretaris¹ van Economische Zaken hierbij aan:

Naam: H. Stronkhorst (hierna: ontheffinghouder)

Adres: Penningweg 4

Postcode en woonplaats: 3871 KS HOEVELAKEN

Ontheffing **5190014676271** voor het tijdvak van: 1 april 2015 tot en met 31 maart 2020

Van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het verstoren van holen of andere vaste rust- of verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), alsmede van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het verstoren van nesten of andere vaste rust- of verblijfplaatsen van de huismus (*Passer domesticus*).

Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het plangebied voor de realisatie van het project "Klaarwaterweg 12a Nijkerkerveen", gelegen aan de Klaarwaterweg 12a te Nijkerkerveen, één en ander zoals is weergegeven in figuur 1 van het bij de aanvraag gevoegde rapport "Projectplan ruimtelijke ingrepen Klaarwaterweg 12a Nijkerkerveen" van 12 november 2014.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met Rijksdienst voor Ondernemend Nederland indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsoptvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.

¹ Krachtens de wettekst is de Minister bevoegd tot het afgeven van een ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet. Op basis van de portefeuilleverdeling tussen de Minister van EZ en de Staatssecretaris van EZ is deze bevoegdheid belegd bij de Staatssecretaris.

6. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar Rijksdienst voor Ondernemend Nederland te zenden.

Specifieke voorschriften

Gewone dwergvleermuis

7. U dient, met in achtneming van onderstaande voorschriften, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven op de pagina's 7 tot en met 9 van het bij de aanvraag gevoegde rapport "Projectplan ruimtelijke Ingrepen Klaarwaterweg 12a Nijkerkerveen" van 12 november 2014 (bijlage 2 bij dit besluit).
8. De alternatieve zomer- en paarverblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis dienen een locatie te hebben die gelijk of beter van kwaliteit is dan de oorspronkelijke locatie wat betreft aanvliegroute en vrije vliegruimte, op een hoogte van ongeveer drie meter buiten bereik van predatoren op een lichtvrije plaats.
9. U dient ervoor zorg te dragen dat de alternatieve verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis verschillende microklimaten bieden (clustering met verschillende richtingen).

Huismus

10. U dient, met in achtneming van onderstaande voorschriften, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven op pagina 10 van het bij de aanvraag gevoegde rapport "Projectplan ruimtelijke Ingrepen Klaarwaterweg 12a Nijkerkerveen" van 12 november 2014 (bijlage 3 bij dit besluit).
11. In de omgeving van de nieuwe nestplaatsen dient te allen tijde voldoende dekking aanwezig te zijn en er dient continu voldoende voedsel beschikbaar te zijn.
12. Alle voorzieningen voor het behoud van de functionaliteit van de voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de huismus dienen binnen een straal van 200 meter rond de plek waar gebroed wordt beschikbaar te zijn.

Zorgplicht

Ik wijs u er op dat u op grond van artikel 2 van de Flora- en faunawet de volgende maatregelen in acht dient te nemen:

Gewone dwergvleermuis

13. U dient de aan te tasten verblijven van de gewone dwergvleermuis ongeschikt te maken drie dagen voorafgaand aan de werkzaamheden. De basis van het ongeschikt maken is het verstoren van het microklimaat door het creëren van tocht; dit kan op verschillende manieren plaatsvinden. Een vleermuisdeskundige dient ingeschakeld te worden om de best passende methode te bepalen, uit te voeren en te controleren.
14. Als tijdens de werkzaamheden exemplaren van de vleermuis worden aangetroffen dienen de werkzaamheden onmiddellijk stopgezet te worden en dient er direct een vleermuisdeskundige ingeschakeld te worden.

Huismus

15. De aan te tasten nestplaats van de huismus dient voor het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden, voorafgaand aan de werkzaamheden.

Overige voorschriften

16. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige² op het gebied van de gewone dwergvleermuis en de huismus.
17. U dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin bovengenoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden.
18. Deze ontheffing kan worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.
19. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, zeker vier maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag indienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.
20. Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorschriften is Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, Postbus 40219, 8004 DE Zwolle.

Den Haag, 13 februari 2015

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
namens deze:

De teammanager Vergunningen Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

² Het Ministerie van Economische Zaken verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdierverseniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NDN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

4 Mitigatieplan

Door het nemen van de juiste mitigerende maatregelen worden negatieve effecten op de aanwezige strikt beschermde soorten zoveel als mogelijk voorkomen. De uit te voeren mitigerende maatregelen worden hierna per soortgroep beschreven. Bij het opstellen van het mitigatieplan is gebruik gemaakt van de Soortenstandaards opgesteld door het Ministerie van EZ.

4.1 Algemeen

- Alle mitigerende maatregelen moeten worden begeleid en/of uitgevoerd door een ter zake kundige op het gebied van de aanwezige soorten (zie kader);
- De mitigerende maatregelen worden opgenomen in een Ecologisch Werkprotocol. Het Ecologisch Werkprotocol is bijgevoegd in bijlage 3 van het projectplan.
- Bureau Viridis heeft veel ervaring met het opstellen van mitigatieplannen en het uitvoeren van ecologische begeleiding. Onze medewerkers voldoen aan de eisen die het bevoegd gezag stelt aan een ter zake kundige.

4.2 Algemene Broedvogels

- Om verstoring van algemene broedvogelsoorten te voorkomen moet buiten de broedperiode (15 maart- 15 juli) gewerkt worden;
- Ook broedende vogels buiten de broedperiode zijn beschermd;
- Indien het noodzakelijk is om in de broedperiode te werken wordt voorafgaande aan de werkzaamheden het plangebied gecontroleerd op de aanwezigheid van broedvogels;
- In de periode december – januari worden oude nesten van algemeen voorkomende broedvogels uit de te slopen schuren verwijderd;
- Bij **afwezigheid** van broedende vogels kunnen werkzaamheden doorgang vinden;
- Bij **aanwezigheid** van broedende vogels worden werkzaamheden uitgesteld;
- Om verstoring van broedende vogels te voorkomen worden hopen met puin ruim vóór of pas na het broedseizoen afgevoerd.

Ter zake kundige

Het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie verstaat onder een deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau welke is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

4.3 Vleermuizen

De mitigerende maatregelen ten behoeve van vleermuizen worden ingedeeld in de sloopwerkzaamheden, nieuwbouw en inrichting.

NB: Het is nog niet bekend of de nieuwe schuur zal bestaan uit gevel van planken of metselwerk. In het mitigatieplan is in overleg met de opdrachtgever er van uitgegaan dat gepotdekselde planken worden gebruikt. Wanneer toch voor metselwerk gekozen wordt vervallen de boeiboorden en zullen 8 vleermuiskokers worden ingemetseld (2 x 4 gekoppeld) van het type Schwegler 2FR battube (zie figuur 4).

4.3.1 Sloopwerkzaamheden

- De sloop van de bebouwing wordt zo veel als mogelijk uitgevoerd buiten de kwetsbare kraamperiode, paarperiode en winterrust van vleermuizen.
- In verband met het beëindigen van de agrarische bedrijfsvoering kan schuur 6 pas gesloopt worden in april 2015;
- Om verstoring van vleermuizen te voorkomen wordt de schuur voorafgaande aan de sloop ongeschikt gemaakt door het gebruik van exclusion flaps;
- In de periode half april worden de open stootvoegen waardoor vleermuizen de spouwmuur in kunnen afgeplakt. Vleermuizen kunnen de spouw wel verlaten maar er niet meer in;
- De exacte datum van afplakken wordt door een vleermuisdeskundige van Bureau Viridis bepaald, afhankelijk van de avond- en nachttemperaturen;
- Het afplakken kan uitgevoerd worden wanneer de avondtemperaturen gedurende een aantal nachten hoger zijn dan 10°C;

- Twee weken na het afplakken van de spouwmuren kan schuur 6 worden gesloopt.
- Werkzaamheden worden gefaseerd uitgevoerd. Op deze manier is er steeds geschikte bebouwing in het plangebied aanwezig. Schuur 4 waarin gewone dwergvleermuis een zomer- en paarverblijf heeft zal gedurende de gehele uitvoeringsperiode behouden blijven. Deze schuur wordt pas gesloopt wanneer de alternatieve verblijfplaatsen gerealiseerd zijn in de nieuwe schuur.

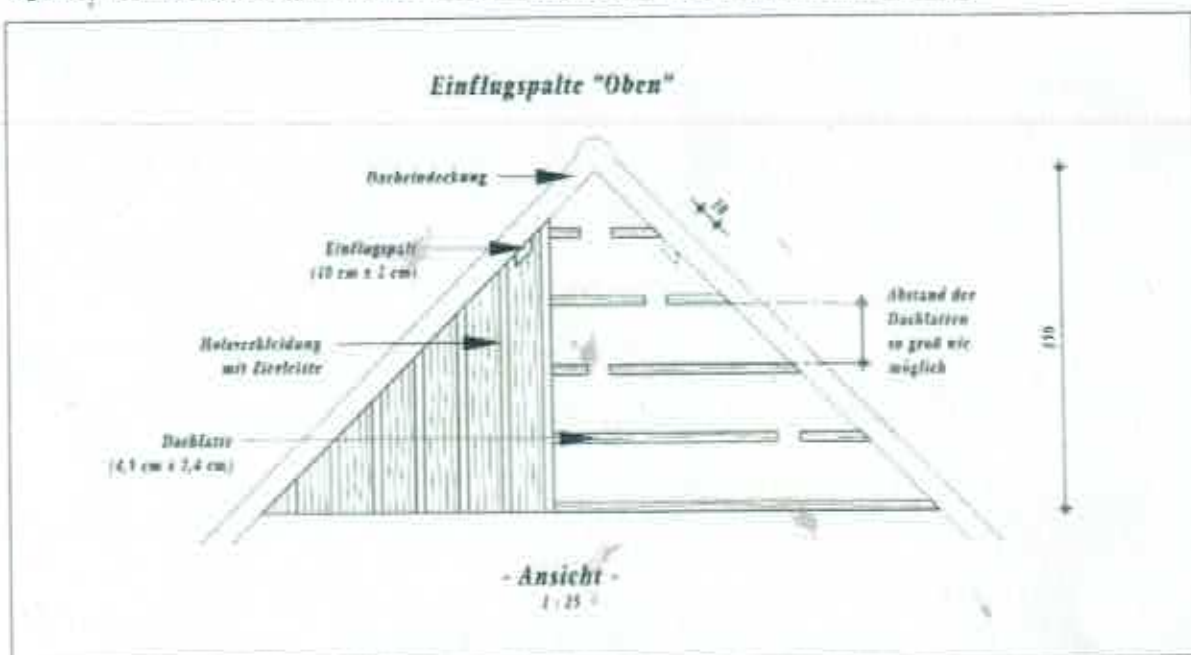
4.3.2 Nieuwbouw

- De nieuw te bouwen schuur wordt uitgevoerd met een pannendak en bovengronds met gepotdekselde planken afgewerkt. In deze schuur dienen alternatieve verblijfplaatsen aangebracht te worden;
- In overleg met een expert van Bureau Viridis zijn onderstaande voorzieningen besproken. Dhr. Stronkhorst heeft zijn akkoord gegeven;
- In de nok van de schuur wordt aan beide kopgevels aan de binnen- en buitenzijde een boeiboord geplaatst welke door latten circa 2 cm van de muur wordt bevestigd (zie figuur 3);
- Om ook geschikte winterverblijven te creëren worden de boeiboorden aan de binnenzijde van de schuur afgewerkt met een isolerend materiaal. Op deze wijze blijft de temperatuur zo constant mogelijk.

4.3.3 Inrichting

- Groenstructuren worden zo veel als mogelijk behouden;
- Op locaties waar dat niet mogelijk is worden in de nieuwe situatie groenstructuren aangeplant bestaande uit inheemse soorten bomen en struiken.

Figuur 3 | Vleermuisvoorziening schuur (Baubuch Fledermause, Dietz und Weber) bij een planken uitvoering

Figuur 4 | Vleermuisvoorziening schuur (Schwegler 2FR battube) bij ene gemetselde uitvoering.

